

Advies SARC- Sectorraad Kunsten en Erfgoed

27 februari 2012

Enkele bouwstenen voor een helder en duurzaam subsidiebeleid voor kunsten en erfgoed

---

Inleiding

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed heeft zich in de voorbije maanden over een aantal problemen gebogen in verband met het subsidiebeleid om tot een helder en duurzaam systeem te komen. Het lag in de bedoeling om na te denken over het huidige mechanisme zoals dat in de decreten vastligt. Daarbij is de sectorraad uitgekomen op een paar voorstellen die de discussie in de toekomst kunnen voeden. Rond de discussienota 'Bouwstenen voor een visieontwikkeling op een helder en duurzaam kunsten- en erfgoedbeleid' werden een aantal ontmoetingen georganiseerd met de sector, met het kabinet, met de Adviescommissie Kunsten en de Adviescommissie Cultureel Erfgoed. Uit deze gedachtenwisselingen is er een tekst voortgekomen, waarbij rekening is gehouden met opmerkingen en kritische beschouwingen. Wat nu voorligt is de definitieve tekst van de Sectorraad Kunsten en Erfgoed.

De sectorraad heeft vooral gediscussieerd over het subsidiebeleid en de adviesmechanismen. De titel van dit werkstuk geeft duidelijk aan dat deze tekst niet de ambitie heeft om de hele problematiek rond de decreten te behandelen: de sectorraad heeft het heel bewust over **bouwstenen**. Het is noodzakelijk om daarop expliciet te wijzen, omdat uit de gesprekken bleek dat men de beperkte draagwijdte van dit document niet altijd juist heeft ingeschat. De Sectorraad Kunsten en Erfgoed benadrukt dat de – overigens nog jonge – decreten in hun huidige vorm een onmiskenbare waarde hebben voor de kunsten- en erfgoedsector. Met deze nota ontkent hij geenszins de kwaliteiten ervan. De sectorraad is er zich ook van bewust dat alternatieve systemen denkbaar zijn. Het is in dat opzicht dat de sectorraad zijn voorstellen heeft geformuleerd.

De sectorraad wenst de vele gesprekspartners te bedanken voor hun medewerking. Hun tussenkomsten waren zeker verrijkend.

1. In kaart brengen (subsidie) mogelijkheden van sectoren

De Vlaamse overheid¹ heeft in de voorbije decennia duidelijk omschreven wat voor het beleid de kunstensector en de erfgoedsector omvat. Vervolgens heeft zij die domeinen vormgegeven en is zij daarin legislatief opgetreden ten opzichte van het brede veld.

---

¹ We spreken in deze nota niet over subsidiebeleid van andere overheden of niveaus.

Daarbij heeft de Vlaamse overheid de keuze gemaakt om de kunsten en het erfgoed voornamelijk te ondersteunen door middel van het toekennen van subsidies aan organisaties en (voor het Kunstendecreet) individuen. De Sectorraad Kunsten en Erfgoed vindt dit een juiste optie, met name voor de ondersteuning van activiteiten die als waardevol² worden beschouwd maar onvoldoende of geen commerciële mogelijkheden hebben, en voor zover er aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan en er een controle mogelijk is.

De decretale basis is de laatste jaren grotendeels geüniformeerd: sinds 2006 worden in het kader van het Kunstendecreet subsidieaanvragen in de verschillende kunstensectoren beoordeeld, sinds 2008 is ook het Cultureel Erfgoeddecreet operationeel dat voor een geïntegreerd, integraal en complementair cultureel-erfgoedbeleid staat. Dit decreet ondergaat in 2012 grondige wijzigingen naar aanleiding van het zgn. Planlastendecreet. Daarnaast regelen het Topstukkendecreet (2003), het Sportschuttersdecreet (2006) en het Participatiedecreet (2008) andere aspecten van het kunsten- en erfgoedbeleid en zijn zijdelings het decreet Lokaal Cultuurbeleid of het Amateurkunstendecreet betrokken.

De kunsten- en de erfgoedsectoren beschikken vanzelfsprekend over specifieke kenmerken die in de concrete uitwerking verschillend moeten behandeld worden. Ook is de vergelijking op financieel vlak moeilijk te trekken, gezien de verschillende historiek en de verschillende noden.

Toch denkt de Sectorraad Kunsten en Erfgoed dat de evoluties in het culturele veld van die aard zijn dat de verschillende instrumenten, c.q. decreten, niet meer in alle gevallen adequaat kunnen inspelen op de verschillende taken of werkingen die organisaties op zich wensen te nemen.

Ook los van de huidige tijden van budgettaire schaarste is het volgens de sectorraad essentieel om blijvend na te denken over een rationeel en evenwichtig beleid voor het toekennen van subsidies aan individuen en organisaties.

Omwille van de complexiteit van het veld, waarbij er aandacht moet blijven voor elke deelsector, is het van belang om het debat te objectiveren en op feiten te baseren.

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed is daarom verheugd dat er binnenkort werk wordt gemaakt van het **in kaart brengen van (de subsidiemogelijkheden in) de diverse decreten** in het cultuurlandschap.

De sectorraad wil uit de studie over deze complexe materie graag te weten komen hoe de verschillende decreten die het beleid vormen in de culturele sector in elkaar haken, hoe ze overlappen, waar de gaten zitten, hoe de verbanden met andere sectoren zoals de zorgsector of toerisme werken etc. Wanneer een studie wordt besteld, is het natuurlijk van groot belang dat de vraagstelling zo helder mogelijk is. De sectorraad is graag bereid hierover mee na te denken.

2. Subsidiebeleid en beleid van instellingen

2.1 Eenmalige en recurrente projecten vs. structurele ondersteuning

Een projectsubsidie wordt momenteel toegekend ter ondersteuning van een activiteit die zowel qua opzet of doelstelling als in tijd kan worden afgebakend.

Projectsubsidies in de cultureel-erfgoedsector geven de mogelijkheid om interessante en relevante cultureel-erfgoedprojecten uit te voeren. Binnen het Cultureel-erfgoeddecreet

² Zie Memorandum SARC, p. 12: 'Er moet niet gepleit worden dat er cultuur moet zijn, CULTUUR IS...'

gesubsidieerde organisaties zijn van deze subsidie uitgesloten, voor hen dient eventuele projectwerking te zijn vervat in de werkingssubsidie. Daardoor gaat het voornamelijk om organisaties die cultureel-erfgoedwerking niet als kerntaak hebben. Er zijn drie soorten projectsubsidies: subsidies voor ontwikkelingsgerichte projecten, subsidies voor internationale projecten en subsidies voor het uitgeven van een eenmalige cultureel-erfgoedpublicatie. Een project dat over meerdere jaren loopt kan in verschillende fasen worden opgesplitst.

In de kunstensector heeft men projectsubsidies voor organisaties gericht op het uitproberen van allerhande initiatieven en experimenten, en dit buiten de bestaande structuren. Voor kunstenaars bestaan er zowel ontwikkelingsgerichte beurzen, projectsubsidies als subsidies voor creatieopdrachten. In het kader van internationale initiatieven door personen kunnen werkverblijven, reis-, verblijf- en transportkosten en vertalingen gesubsidieerd worden. Tot slot kunnen er ook projectsubsidies aangevraagd worden voor niet-periodieke publicaties en opnameprojecten.

In de kunstensector kan men bij de verhouding tussen structurele en projectondersteuning een hiaat merken: voor sommige organisaties is het onnodig of te zwaar om een structurele werking op te zetten, hoewel ze toch een steeds terugkerende of langdurige projectwerking hebben. De sectorraad vindt dit een echt mankement, en vraagt daarom de mogelijkheid te voorzien om aan deze instellingen continuïteit te garanderen zonder dat ze meteen verplicht worden om een structurele werking op te zetten.

Het onderscheid tussen projectwerking en structurele werking is ook niet hetzelfde als dat tussen grotere en kleinere instellingen. Projectsubsidies moeten niet automatisch voor kleinere instellingen of aanvragers bedoeld zijn. Niet de grootte van de instelling is doorslaggevend, wel het belang van de initiatieven die voorgesteld worden.

De sectorraad constateert dat er op dit ogenblik zowel in de kunsten- als in de cultureel-erfgoedsector een groot onevenwicht bestaat tussen de budgetten voor structurele en de projectsubsidies. De sectorraad dringt er op aan dat hier zo vlug mogelijk de nodige corrigerende maatregelen worden getroffen.

De sectorraad stelt verder twee aanpassingen voor:

- Projecten kunnen ook in het Kunstendecreet over meerdere jaren gesubsidieerd worden.
- Structurele erkenningen lopen in alle decreten over eenzelfde termijn, namelijk vijf jaar.

2.2 Projectsubsidies: termijnen tot meerdere jaren

<p>Projectsubsidies binnen het Kunstendecreet zouden, naar analogie met het Cultureel Erfgoeddecreet, voor een periode langer dan 1 jaar moeten kunnen worden aangevraagd.</p>

Een **verlenging naar meerdere jaren** moet garanderen dat ook kunstenorganisaties of kunstenaars die op langere termijn werken maar geen structurele werking hebben, terecht kunnen in het Kunstendecreet.

De sectorraad denkt dat met deze bijsturing de druk op de structurele aanvragen binnen het Kunstendecreet zal verminderen. Indien er daardoor meer valabele aanvragers komen, moet natuurlijk het aandeel van de projectsubsidies omhoog.

Gezien de financiële krapte binnen het Cultureel-erfgoeddomein, wordt het probleem niet opgelost als we bij de huidige situatie blijven waarbij de structurele en de projectmiddelen communicerende vaten zijn.

2.3 Structurele subsidies: continuïteit op lange termijn

Sommige organisaties hebben een **typisch structurele werking** die voor een langere termijn continuïteit vereist.

Rond de organisatie van het subsidiebeleid heeft de sectorraad een controversieel voorstel geformuleerd. Na alle bezwaren gehoord te hebben, blijft de sectorraad toch bij zijn standpunt. De Sectorraad Kunsten en Erfgoed is voorstander van een beoordelings- en subsidiebeleid dat over een periode van **vijf jaar** loopt³, zoals dat nu al in het Cultureel Erfgoeddecreet het geval is. Al weet de sectorraad dat er tussen de commissies en de minister een positieve interactie is, toch meent hij dat in dit nieuwe voorstel de samenwerking met de minister van cultuur geoptimaliseerd kan worden.

Wat zijn de positieve aspecten van het voorstel? In het eerste jaar van zijn of haar beleidsperiode kan de nieuwe minister een beleidskader opstellen. In het tweede en derde jaar volgen de subsidie- en erkenningsrondes. Zo worden het veld en de burger tijdig op de hoogte gesteld van de accenten die de minister in de volgende jaren wil leggen, en wordt er meer betrokkenheid gecreëerd, wat een vruchtbare dialoog alleen maar kan bevorderen. De onafhankelijkheid van de adviescommissies komt hierdoor niet in het gedrang, omdat de wetgever voldoende garanties heeft ingebouwd.

2.4 Beleid van de instelling

Voor alle instellingen die voor een substantieel bedrag gesubsidieerd worden, is het nuttig een **beheersovereenkomst** met de Vlaamse regering op te stellen, zodat de instelling en de overheid samen kunnen onderhandelen over de invulling van de beleidsprioriteiten. Volgende gegevens kunnen daarbij in overweging worden genomen: geografische spreiding, continuïteit, personeel, infrastructuur, omzet, eigen inkomsten, functie, duurzaamheid, status van de instelling,....

Deze periode en eenzelfde manier van aanvragen moet ook gelden voor de instellingen die nu als *Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap* worden aangeduid⁴, met als mogelijke bijkomende criteria vb. internationale toetsing, uitstraling van de Vlaamse Gemeenschap etc. Indien de huidige beleidsvisie van een 'veld van samenwerking' zich verder uitkristalliseert, kunnen deze instellingen 'uitgebreid' worden naar een veld van organisaties die op relatief gelijkaardige schaal werken en die, bekeken vanuit hun functie binnen het kunsten- en erfgoedlandschap, verzekerd moeten zijn van continuïteit, ook over de legislaturen heen. Daar de categorie *Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap* op een vrij toevallige manier is tot stand gekomen, dringt een discussie zich op, waarbij duidelijke criteria worden geformuleerd. Zo niet zal de eventuele uitbreiding van deze instellingen even lukraak zijn.

De sectorraad ziet nog andere punten van aandacht. Er is een probleem als de enige sanctie stopzetting van de ondersteuning is. Daar de huidige **correctiemechanismen** niet voldoende blijken, stelt de sectorraad voor een genuanceerder apparaat te voorzien: er kan gedacht worden aan waarschuwingen na negatief rapport, aan de aanstelling van een crisismanager of aan het beëindigen van het contract van de algemeen directeur/intendant. Hierbij moet de regeringscommissaris een belangrijke rol spelen. De sectorraad vraagt dan

³ Zie Memorandum Sectorraad Kunsten en Erfgoed, p. 23 (punt 2.2) en p. 26 (punt 9.2).

⁴ Vlaamse Opera, Koninklijk Ballet van Vlaanderen, de Filharmonie, VRO/VRK (Brussels Philharmonic), deSingel, Ancienne Belgique, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA), Kasteel van Gaasbeek (buitendienst), Museum voor Hedendaagse Kunst Antwerpen (M HKA).

ook dat de omschrijving van deze functie ernstig zou bekeken worden en dat zijn taken van toezicht (met rapportering) wellicht moeten worden uitgebreid.

De rol van de algemeen directeur en de Raad van Bestuur valt niet te onderschatten. Daarom is het voor de Sectorraad Kunsten en Erfgoed noodzakelijk dat de termijn van subsidiëring – die in zijn voorstel voor beide decreten op 5 jaar wordt gezet – spoort met het mandaat van intendant en de leden van de Raad van Bestuur.

Voorts had de sectorraad graag gezien dat er bij de samenstelling van een Raad van Bestuur gelet wordt op verschillende expertises bij de leden (juridisch, zakelijk én artistiek). Versterking voor wat betreft representatie, controle en inhoudelijke discussie kan in vele gevallen nodig blijken. Dit is een moeilijke opdracht, maar enkele aanbevelingen uit het McMaster Report⁵ zouden ook in Vlaanderen ingang kunnen vinden, onder meer de oprichting van een ‘kennisbank’ die kan worden ingeschakeld in het gehele proces van de aanstelling van diverse beleidsfuncties in culturele instellingen.

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed denkt dat zo maximaal wordt gestreefd naar een **consequent beleid** en een hoge mate van **langetermijndenken**, waarbij het landschap tegelijk ook **dynamisch** is en in beweging blijft. De rol en verantwoordelijkheid van het beleid van de instellingen is cruciaal.

3. Heldere financiering op basis van rol en identiteit

Een goed subsidiebeleid vereist volgens de sectorraad duidelijkheid over de weging, over de normen die een instelling moet halen en over de vergoeding die aan die normen vast hangt. Cruciaal element met betrekking tot subsidiëring naargelang de rol en identiteit van een instelling, is de **helderheid in de communicatie**. Zowel de aanvragende instelling als de subsidiërende overheid (in dit geval richten we ons expliciet tot de Vlaamse overheid, zie punt 1) moeten zich duidelijk uitspreken over de verschillende mogelijkheden en functies.

Dit zal op lange termijn een andere manier van denken over kunsten en cultureel erfgoed vragen. Ook netwerking en samenwerking zullen in de toekomst vaker voorkomen, wat voor de globale sector een vooruitgang kan betekenen.

Daarom moet het mogelijk worden om vanuit de inhoud te beoordelen en niet te vertrekken vanuit structuren of decreten. Dat begint bij de instelling zelf: die moet eerlijk en helder communiceren over zijn functie. Op basis hiervan moet de administratie de organisaties correct ondersteunen.

3.1 Kunsten

Het oorspronkelijk opzet van het Kunstendecreet, een zeer open instrument dat vrij soepel zou functioneren, was een *schottenloze* benadering van het ganse kunstenveld: een ‘gelijkwaardige, flexibele, transparante en systematische aanpak voor alle kunstvormen’ (MvT Kunstendecreet, 2003). De vraag stelt zich of dit wel volledig is doorgetrokken want de disciplines blijven nog apart gedefinieerd. Hierop zijn de commissies gebaseerd, wat neerkomt op een vorm van schotten. Deze ‘schotten’ worden in de praktijk eigenlijk voornamelijk als een werkinstrument gehanteerd, en een advies wordt doorgaans over strikt bepaalde disciplines geformuleerd. Als zodanig is dat werkinstrument waardevol.

De sectorraad huldigt binnen het Kunstendecreet het principe dat *waar er nood is, er geld moet zijn*. De sectorraad staat zeer positief tegenover de werkwijze van het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF). Het reserveert een **minimaal budget per sector**, maar **jaar na**

---

⁵ Sir Brian McMaster, *Supporting Excellence in the Arts. From Measurement to Judgement*, 2008

jaar legt het beleidsaccenten. Hierdoor wordt beter tegemoet gekomen aan de daadwerkelijke noden.

Hier kan best rustig mee worden begonnen door het procent van het budget dat voorzien wordt voor het leggen van die accenten, doorheen de indienrondes langzaam te verhogen.

3.2 Erfgoed

De sectorraad is voorstander van een systeem waarbij instellingen met een erkenning op Vlaams niveau en met internationale uitstraling door de Vlaamse Gemeenschap navenant ondersteund worden en een substantiële subsidie ontvangen. De sectorraad vraagt de minister om oog te hebben voor de **structurele en grote achterstand** op het vlak van financiering van de erfgoedsector in het algemeen en de museumsector in het bijzonder.

Een belangrijke voorwaarde is dat de minimumenveloppe daarbij hoog genoeg ligt. Naar analogie met het Kunstendecreet, pleit de sectorraad voor een uitgebreide set criteria voor erkenning en subsidiëring. De huidige criteria worden immers als minimaal gepercipieerd en de grootte van de subsidiëring door de Vlaamse overheid is soms niet in verhouding met de doelstellingen die er volgens de beheersovereenkomst moeten worden waargemaakt. Duidelijke en uitgebreide criteria moeten zorgen voor autonomie van de instellingen die subsidies ontvangen.

Het huidige systeem van beheersovereenkomsten zou dan ook herbekeken moeten worden. Zoals hierboven al aangehaald werd, is het volgens de sectorraad immers enkel nuttig een beheersovereenkomst met een instelling op te stellen, indien daar een substantieel bedrag tegenover staat vanwege de overheid die de beheersovereenkomst mee aangaat.

Zulke overwegingen moeten zeker meespelen in het debat over de rol van Vlaanderen en de lokale spelers in verband met de subsidiëring van de instellingen.

De financiering voor zowel kunsten- als cultureel-erfgoedorganisaties moet **billijk en correct** zijn, met een algemeen aanvaarde, heldere structuur van wat voor de verschillende spelers en vormen nodig is op basis van de schaal en de grootte. De sectorraad pleit voor maatwerk.

4. Beoordeling

De principes en doelstellingen die bij de opmaak van het Kunstendecreet werden gehanteerd (zie ook 3.1), zijn nog steeds actueel. Men biedt een open en samenhangend kader, men werkt transparantie en objectivering in de hand en men voorziet ruimte voor (nieuwe) mengvormen. ... Vanuit deze kernwaarden stelt de Sectorraad Kunsten en Erfgoed een grondige evaluatie voor, met de blik op de toekomst gericht.

Daarom vraagt de Sectorraad Kunsten en Erfgoed een **grondig wetenschappelijk onderzoek** met betrekking tot de (gewenste mate van) schottenloosheid van het Kunstendecreet en ook met betrekking tot het Cultureel Erfgoeddecreet, met o.a. volgende onderzoeksvragen:

- wat zijn de voor- en de nadelen van schotten?
- hoe zou een situatie zonder schotten er uit zien, en zou dat dan beter zijn?
- Welke vormen van schottenloosheid kunnen gehanteerd worden?

De beoordeling moet alleszins gebeuren op basis van duidelijke (zakelijke) criteria, ook op managementniveau. Specifiek bij de beoordeling van erfgoedinstellingen moet de schaalgrootte en de specifieke kwaliteiten van de instelling in rekening worden gebracht.

De sectorraad stelt voor om **op langere termijn** na te denken over een werkwijze voor beide decreten die een **mengvorm** is tussen een **flexibele pool** (geïnspireerd op de werking van het VAF en op het systeem dat o.a. gebruikt wordt voor de toekenning van Europese cultuur- en onderwijssubsidies) en de huidige meer **discipline-gerichte beoordeling**.

Met zijn voorstel wil de sectorraad allerm minst de kwaliteit van de huidige beoordeling in vraag stellen, maar wel in alle openheid nadenken over mogelijke toekomstige beoordelingssystemen en het debat daarover openen.

Het voorstel houdt in:

- Behoud van beperkte beoordelingscommissies (3 tot 5 leden) in de verschillende sectoren en disciplines.
- Waar nodig aangevuld met personen uit een **'pool' van beoordelaars**. Deze pool kan bestaan uit personen uit de commissies en personen met juridische of zakelijke expertise, expertise in lokaal cultuurbeleid,.... Deze personen kunnen uit Vlaanderen en daarbuiten komen.
- Enkele personen uit de pool nemen samen met de voorzitters van de beoordelingscommissies een meer coördinerende rol op: ankerpersonen (al dan niet zelf ook beoordelaars), die verenigd een soort Adviescommissiefunctie kunnen waarnemen.
- Het is heel belangrijk om de criteria vast te leggen waaraan de leden van de pool moeten voldoen. Ze moeten niet alleen beslagen zijn in hun discipline, maar ook op de hoogte zijn van de bredere Vlaamse context. Vooral bij het uitnodigen van buitenlandse experts is dit een belangrijk punt. Men moet er desgevallend op toezien dat ze juist gebriefd worden.
- Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden, moeten de beoordelaars op de hoogte zijn van het kader waarin men oordelen moet uitspreken (visie).
- Een dossier dat dan binnenkomt in het kader van het Kunstendecreet of het Cultureel Erfgoeddecreet wordt door de administratie 'gedispatcht' en toegewezen aan een commissie. Betreft het een multidisciplinair dossier, dan wordt de commissie aangevuld met enkele experts uit de pool, naargelang de vereiste expertise(s) die het dossier behoeft.
- Deze experts kennen in eerste instantie schriftelijk een waardeoordeel toe aan de dossiers. Vervolgens worden samenkomsten georganiseerd om erover te discussiëren, onder leiding van één van de coördinatoren, met de nadruk op die dossiers waarbij grote verschillen in de oordelen opgetekend werden.

Het grootste verschil met de huidige situatie is dat er makkelijker multidisciplinair over de decreten heen gewerkt kan worden.

Daarnaast moet er een beroepsprocedure voorzien worden. Zoals ook in het huidige systeem van het Kunstendecreet het geval is, moet bij een eerste negatief preadvies de aanvrager gehoor krijgen bij de beoordelaars. Indien het definitieve advies ook negatief is, moet een beroep mogelijk zijn. Het huidige systeem binnen het Cultureel-erfgoeddecreet waarbij alle aanvragende organisaties gehoord worden voor een advies wordt gegeven, is eveneens legitiem, al zal dit voor bepaalde disciplines op praktische bezwaren stuiten.

Het spreekt voor zich dat **grondig voorbereidend onderzoek** nodig is met betrekking tot de praktische haalbaarheid van dit voorstel. Dit betekent immers een nieuwe taakin-vulling en meer verantwoordelijkheid voor de administratie. Ook de ankerpersonen in dit voorstel moeten bereid zijn om een grote verantwoordelijkheid op zich te nemen en om ook de nodige tijd vrij te maken. Zij moeten daar dan ook op een correcte wijze voor vergoed worden.

Deze gemengde piste heeft volgens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed voldoende kwaliteiten om een **coherent en efficiënt beoordelingssysteem** te worden.

- Door het verplichten van een (schriftelijke) beoordeling voorafgaand aan de samenkomsten worden motivatie, engagement en objectiviteit sterke factoren.
- Monodisciplinaire aanvragen én multidisciplinaire dossiers worden zo met grote deskundigheid behandeld.
- De grotere rol van de administratie en van de ankerpersonen dragen bij aan de operationaliteit, continuïteit en draagvlak.

De sectorraad wil ook bevestigen dat het noodzakelijk blijft dat de beoordelaars een expertise hebben opgebouwd in het veld en naast de schriftelijke input ook werkbezoeken brengen aan de te beoordelen organisaties en ook gezamenlijke vergaderingen hebben om als geheel een rijk en sluitend standpunt te kunnen innemen.

Namens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed,

Johan Thielemans, voorzitter
Heidi De Nijn, ondervoorzitter
Hanne Schuermans, secretaris